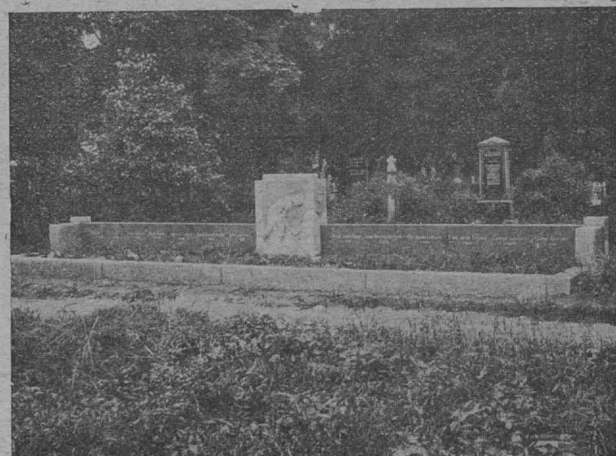
N:o 13

15. IX. 1930.

HERÄÄ SUOMI!

Sanoista t[illegible]hin!

Aktivisti

Vapaussankarien hautapatsas Tammelassa.

Irtonumero 3 mk.

AKTIVISTIN

Joulunumero

Aktivistin arvokas joulunumero ilmestyy hyvissä ajoin ennen joulua maksaen vain **10 markkaa.** Pyytäkää heti tilauslistoja ja ryhtykää hankkimaan Aktivistin joulunumeron tilauksia.

Aktivistin joulunumeron asiamiespalkkiot ovat:

3—5	kpl.	tilauksista	10 %
6—10	"	"	20 "
11—25	"	"	25 "
26—	"	"	30 "

Tämän lisäksi jaetaan tilaustenkerääjien kesken seuraavat

YLIMÄÄRÄISET PALKINNOT:

Niiden kesken, jotka keräävät yli 400 tilausta, arvotaan **WANDERER-polkupyörä.** Yli 300 tilausta keränneiden kesken arvotaan **KODAK-valokuvauskone.** Yli 100 tilausta keränneiden kesken arvotaan 250:— markan suuruinen lahjakortti.

Joulunumeron tilaukset lähetettävä ennen joulukuun 7 päivää osoitteella Aktivistin toimitus, Lapua.

AKTIVISTI.

Marraskuun 11:s.

Viime tiistai, marraskuun 11:s päivä, on eräs huomattava rajapyykki lapuanliikkeen vielä nuoressa, mutta sisällöltään rikkaassa historiassa.

Lapuanliikkeen vuosipäivä voitaneen laskea viime vuoden joulukuun 1 päivästä, joten pian tulee kuluneeksi kokonainen vuosi tositeolla käydyssä kommunisminvastaisessa taistelussa. N. k. kommunistilait olisi kansaneduskunta jo kohta vuoden päivät sitten voinut laatia, mutta se ei sitä tehnyt. Se ei tehnyt sitä vielä viime kesänäkään, ja tällä tekemättömyydellään se osoitti olevansa varsin kaukana siitä, mitä kansaneduskunnan kansan yleistä ajatuskantaa edustavana laitoksena pitäisi olla.

Nyt ovat n.k. kommunistilait tulleet vihdoinkin hyväksytyiksi. Mutta paljonpa pitikin tapahtua, että tähän päämäärään päästiin. Lapuanliikkeen täytyi tällä välin jo näyttää koko voimansa ja sitkeästi taistella vastustajiensa kanssa. Sen täytyi myös nähdä, miten epäterveeseen suuntaan kasvaneen politiikan myrkyttämä ilmapiiri vetää mukaansa joukon niitäkin kansalaisia, jotka mielellään omaksuvat isänmaallisten nimen. Tässä ristiaallokossa on lapuanliikkeen täytynyt purjehtia, mutta uljasta on tämä purjehtiminen ollut.

Eduskunta hyväksyi nyt kommunistilait, vaikka ratkaisu olikin aivan täpärällä. Ja mikäli saattoi erinäisten valtiopäivämiesten mainitussa tärkeässä istunnossa käyttämistä puheista päätellä, tulivat nämä "hoipertelevat" porvarilliset lakien taakse eivät omasta halustaan, vaan peläten tehdä toisin. Tämä on merkki, joka on vastaisen varalle pidettävä mielessä. Se osoittaa sitä, että lapuanliikkeellä on kyllä heikkoja peloittavaa voimaa, mutta myöskin sitä, että työtä eteenpäin riittää paljon enemmän kuin yleensä tahdotaan luulla.

Olemmekin varmat siitä, että nyt, kun nämä lait tulivat hyväksytyiksi, vastustajamme kuorossa alkavat huutaa, että lapuanliike on tehnyt tehtävänsä eikä sitä enään tarvita. Johan tämä huuto nostettiin kauan sitten. Meidän on kuitenkin sanottava, että kommunismi ei näillä laeilla vielä suinkaan ole kukistettu. On kyllä erittäin ilahduttava nyt saavutettu tulos, sillä antoihan tämä ratkaisu valtiovallan käsiin voimakkaat aseet, joita se voi kommunismin vastustamiseksi käyttää. Mutta varmaa myös on, että kommunismi, jota itäisestä naapurista johdetaan, tulee uudessa tilanteessamme maanalaisena elämään sitkeästi. Paatumus ei niin helposti muutu katumukseksi. Ja jo itse lakien soveltamisessa tulee olemaan suuri työ, joka taas ei käy päinsä yksinään viranomaisten suorittamana. Siihen juuri tarvitaan kansanliikkeen voimakasta apua ja jatkuvaa valvontatyötä. Ellei tätä valvontatyötä hyvin järjestetä ja voimakkaasti ylläpidetä, ollaan, vaikka apunamme nyt onkin uusia lainkirjaimia, piankin taas entisessä kaaoksessa.

Tässä vain eräitä viitteitä siihen kysymykseen, mikä kansanliikkeen jatkuvana tulevaisuudentehtävänä tulee olemaan.

Joka tapauksessa voimme nyt saavutetusta tuloksesta tuntea suurta tyytyväisyyttä. Marraskuun 11:s päivä pysyy kansanliikkeen kirjoissa painavana voitonmerkkipäivänä. Rohkaiskoon tämä voitto ja selvä tietoisuus siitä kansanliikkeen rintamaa yhä tiivistymään uusia taipaleita varten! Kommunismi on tuhottava tästä maasta täydellisesti!

FORSSA

Paavo Markkula

valokuvattuna heti vapaaksilaskemisen jälkeen Forssassa.

Forssa on kansanliikkeemme historiassa nimi, jolla on oma erikoinen kaikunsa. Automarssi Forssaan oli tapaus. Päivälehdet ovat siitä yhtä ja toista kirjoittaneet, vastustajamme tietenkin tavanomaiseen tyyliinsä, moittien tai pilkaten. Sehän oli odotettavaakin. Olihan Forssan tapaus voimallinen merkki siitä, että kansanliike on saanut vankan jalansijan eri maakunnissa. Valkoinen Lounais-Suomi antoi pontevan merkin liikeemme elävästä voimasta ja samalla maakunnallisesta yhteenkuuluvaisuudentunnosta.

Syyttömän kansanliikkeen-miehen vangitseminen ja ent. punakaartilaisen toimiminen tutkijaviranomaisena, siinä ne ulkonaiset selvät syyt, jotka yleiseen tietoon tulleina havahduttivat Lounais-Suomen valkoiset miehet eri kunnista nopeaan kokoontumiseen, mikä johti tiukkaan vaatimukseen, vaatimukseen, johon oli täysi syy. Tällä vaatimuksella aikaansaatiin verrattain nopea toiminta valtiovallan puolelta, ja yhteisymmärrys, johon päästiin kansanliikkeen miesten ja valtiovallan kesken, oli selvä ajanmerkki. Kun oikeudentuntoa ensin loukataan, seuraa siitä oikeutettu suuttumus, ja kun sitten tulee hyvitys, rauhoitutaan. Sen selvempää todistusta ei kai ole löydettävissä sille kansanliikkeen taholta usein toistetulle selitykselle, että päämäärä on selvä: kansan oikeudentunto on herkkä ja miehekkyydessään tinkimätön.

Niille, jotka ovat alkaneet monin tavoin sekoittaa kortteja, niille, jotka näkevät lapuanliikkeen nyt jo kuolevan, on Forssan tapahtumassa paljon ajattelemisen aihetta. Vakava ja samalla vastustajille varoittava ilmaus liikkeen elinvoimaisuudesta — sitä oli Forssan tapaus. Pantakoon se mieleen!

„Lapuanliike on nyt loppu"

Niin sanovat monet lehdet. "Vaasakin" on jotain sellaista pakinoinut. Tämä siis tietäisi, että Lapuan liike on tehnyt tehtävänsä ja kaikki on nyt niinkuin ollakin pitää. Asia riippuu kokonaan siitä, miten sitä katsotaan. Ja useitten mielestä koko kommunismiasiaa on katsottu tähän hetkeen asti aivan liian yksipuolisesti.

Kommunismin hävittämiseen kuuluu tietysti ensimäisenä tehtävänä kommunismin itsensä kimppuun käyminen. Kommunismi on vasta masennuksissa eikä vielä kukistettu. Lisäksi ei ole saatu vielä kaikkia lakiin perustuvia takeita siitä, että kommunismi ei voi lain puitteissa uudelleen nousta eloon. Tähänkin päämäärään pääsemiseksi on Lapuan liikkeellä vielä paljon työtä. Senkin jälkeen vielä riittävästi. Saatakoon vaikka kuinka lujat takeet lakeihin, jatkuu edelleen kansalaisten vapaa toiminta kommunismin silmälläpitämiseksi ja sen mahdollisen nousun torjumiseksi.

Kommunismi ei ole vain irrallinen ilmiö ajassamme, vaan se imee voimia koko siitä valtiollisen elämämme käytännön sairaudesta, jossa porvarit ovat omalta osaltaan sitä pitäneet. Ilman tätä porvarien omaa sairaalloista valtiollista elämää ei kommunismi olisi koskaan nostanut maassamme päätänsä niin korkealle kuin on tapahtunut. Nyt siis Lapuan liikkeen on puolueettomasti tutkittava ja etsittävä parannuksia koko porvarilliseen valtiolliseen elämään. Etsittävä ja saatava keinot, jottei porvarillinen valtiollinen elämä voi kulkea sellaisia uomia, ettei yhtäjaksoinen terve kehitys ole enään mahdollinen. Tämä merkitsee siis käsiksikäymistä porvaristonkin synteihin ja pyrkimystä niitten poistamiseksi. Ja jos mikään, niin tämä on raskas ja laaja tehtävä. Mutta siitä enemmän joskus toiste. "Vaasan Jaakkoon" y.m. sanat voidaan käsittää siten, että hän hyvin ymmärtää, mihin päin nyt ollaan menossa, ja että tämä meno ei tule olemaan puoluejohtajille aivan mieluinen. Siksi nyt olisi Lapuan liikkeen kulku katkaistava. Jos Lapuan liikkeellä on vielä käytettävänä isänmaallista innostusta ja voimaa, silloin se ei voi pysähtyä, mutta nyt se joutuu vastakkain niittenkin puoluejohtajien kanssa, jotka sitä tähän asti ovat ymmärtäneet ja suosineetkin. Nyt tämä suosiminen loppuu.

Lapuan liikkeen suorittamassa työssä on tunnustamisessa päättynyt vasta toinen osa. Jos se jaksaa viedä asiansa loppuun asti, on sillä edessään vielä kolme näytöstä. Siis ei vielä olla läheskään lopussa.

Lapualainen.

On korpi noussut.

ON KORPI NOUSSUT VALVOMAAN,
TUHANSIN NOUSEE MIESTÄ,
TUHANSIN, SADOINTUHANSIN
NE ASTUU AURAN TIESTÄ.
ON NIIDEN KATSE KAUKAINEN,
KUIN TULTA JA KUIN JÄÄTÄ
YHT'AIKAA SILMÄ UHOAA,
NE KÄÄNNÄKÄÄN EI PÄÄTÄ.

NIIT' EIVÄT VÄÄRÄT JOHTAJAT
VOI ENÄÄ TALTUTELLA,
KUN KERRAN KORPI ÄRJÄHTÄÄ,
KEN VOIPI SUOSTUTELLA,
TEIN SUORIN, SELVIN KÄYPÄ ON
PÄÄMÄÄRÄÄNSÄ SE KOHTI,
VAIN KUULEE ÄÄNTÄ TUNTONSA,
SE YKSIN SITÄ JOHTI.

KUIN UKKONEN SOI LAULU SEN:
— ME KÄYMME ISÄIN TEITÄ,
ME KUULEMME KUIN KÄSKEVI
JO ITSE MANA MEITÄ.

NYT LAKI MAAHAN LAATIKAA,
MISS' OISI HENKI HERRAN. —
TOTUUDEN PYHÄN PALVONTAAN
SUO PÄÄSTÄ MEIDÄN KERRAN.

POIS VIEKKAAT KAUPANTEKIJÄT
ISÄNMAAN ALTTARILTA,
JA HÄVÄISIJÄT TEMPPELIN
PEITTÄKÖÖN MUSTA ILTA.
JO NOUSE, KANSAN KUNNIA,
SAA ARVOS, PYHÄ USKO,
MEIT' AUTA, HERRA, NÄKEMÄÄN
JO SUOMEN AAMURUSKO!

MEIT' AUTA, HERRA, KULKEMAAN
SUN TIETÄS, TIETÄ KUNNON,
MEIT' AUTA, HERRA, KUULEMAAN
AIN KÄSKYT OMANTUNNON.
MEILL' ANNA VOIMA TAISTELLA,
KUN TAISTELLA ME SAAMME,
NIIN ETTÄ MEIDÄN KUMMUILLA
EES VIHERJÖISI MAAMME!

Eero Eerola.

Tuntureilla ja lakeuksilla.

Mä tuntureita katson ihanoita, miss' ikilumi peittää vuoret nuo.
Tääll' pilvet lipuu vuoren kukkuloita ja tuuli tänne kylmän viiman tuo.

Tuoll' laakson talot pienoisilta näyttää, kuin nukkekodit vähäset ne on.
On niillä vaarat usein vallan suuret, jos lumi vierii päälle vallaton.

On kylmä tuolla vuoren rintehellä, siell' puhkea ei ruusu kukkahan.
Mut' laaksossa on lämmin käyskennellä, siell' nähdä saan mä seudun ihanan.

Laps' tunturilla on kuin kotonansa, nuo alpit armaat häntä kiinnostaa.
Jokainen viihtyy kotiseudullansa ja omaa maataan aina rakastaa.

On Suomessamme lakeudet laajat ja Pohjanmaalla pojat pontevat.
He aurallansa kulkee kunnialla, peltonsa viljelylle muokkaavat.

On Suomi armas, kallein paikka meille, sen eestä elää aina tahdomme.
Kun sinilippu tuuless' hulmuaapi, me sille valan pyhän vannomme.

Nyt kunniaansa suomalaisuus nousee ja Suomen mieli arvon saapa on.
Kun oikeus voittaa pimeyden vallan, niin silloin kulkee kansa valohon!

JUHO SALOKANNEL.

VALTA SIIRRETTÄVÄ
takaisin Suomen kansalle.

TÄTÄ VARTEN KOMMUNISMI TÄYDELLISESTI TUHOTTAVA.

Mitä Lapuan liike vaatii? Tähän vielä kerran lyhyesti ja selvästi vastataksemme olemme alaotsikoksi merkinneet järkähtämättömän tunnuslauseemme: kommunismi on Suomesta täydellisesti tuhottava.

Onko vielä olemassa — mitä emme muuten usko — sellaisia isänmaan ystäviä, jotka eivät tätä jaksa käsittää? Puhumme ainoastaan isänmaan ystäville, emme sen vihollisille ja näitten kätyreille.

Turvautukaamme nyt kerrankin vertaukseen, joka ei onnu. Suomi elää välittömässä naapuruudessa jättiläisalueen kanssa, joka käsittää suurimman osan Eurooppaa ja suunnilleen puolet Aasiaa. Tämä suunnaton osa koko maapallon pintaa, jonka kourallinen harhaantuneita n.s. valtiomiehiä eräissä osissa maailmaa on tunnustanut muka valtakunnaksi, on itse asiassa satakunnan eri kansallisuuden entinen, maailmansodan melskeissä sekasortoon joutunut asuma-alue, jonka ryhmä kansainvälisiä seikkailijoita on suuripiirteisen, rikollisen salaliiton avulla anastanut tilapäisesti ryöväri- ja murhaajajoukkojen temmellyskentäksi, käyttäen hyväkseen entisen valtakansallisuuden ja perivihollisemme ryssien siveellistä ja ruumiillista rappiotilaa. Tuolla äärettömällä alalla riehuu näitten murhapolttajien sytyttämä palo, jonka roihut lentävät ympäri maailmaa.

Nyt on meidänkin talomme sytytetty tuleen. Kun talon väki, Suomen kansa, rientää paloa sammuttamaan ja murhapolttajia rankaisemaan, ryhtyy osa talon omasta väestä näitä puolustamaan ja sammutustyötä estämään, jopa aseet käsissä. Mitä sanotaan?

Annetaanko palon jatkua, tuhota talomme ja omaisuutemme, vuosisataisen viljelyksemme, ruumiimme ja henkemme, nousevan nuorisomme ja pienokaisemme kehtoon saakka? Annammeko ryövärien ja lopuksi metsän petojen tehdä tästä jo muutenkin karusta maasta aution erämaan kenties vuosisadoiksi eteenpäin?

Eikö jo Suomen rikoslakikin tuomitse ankaraa rangaistusta sille, joka tavallisen tuli- tai metsäpalon sattuessa jää tahalliseksi sivustakatsojaksi. Entä sitten murhapolttajat ja sammutustyön aseelliset vastustajat. Kätyreineen ja apureineen.

Onko tai eikö ole aika tehdä tällaiset vaarattomiksi? Me kysymme. Talonpoikaismarssi oli vastaus. Tarvitaanko parempi marssi?

Jos tässä on vallasta kysymys tai niinkuin joku on myöskin sanonut, jonkillaisesta vallankumouksesta, niin tulemme me kumoamaan isänmaan vihollisten vallan ja siirtämään tämän vallan takaisin Suomen kansalle, niitten käsistä, jotka tuon samaisen vallan ovat kavaltaneet ja lianneet puoluejuonittelujen ja rikollisen keinottelun välikappaleeksi. Me tahdomme pelastaa lopulliseen turmioon joutumasta juuri kansan vallan ja sen kautta koko isänmaan ja Suomen kansan sekä sen ikivanhan valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen.

Jota pitemmälle tätä järkähtämätöntä vaatimustamme kommunismin täydelliseksi tuhoamiseksi estellään ja sekotellaan kelvottomilla ja salakavalilla tekosyillä tai suoranaisesti vastustetaan, sitä kovemmaksi käy tilinteon päivä. Ja sen hetki lähenee nopeassa tahdissa.

Merkkitulien vartijat.

SULO-VEIKKO PEKKOLA

on toimittanut uuden teoksen, jonka nimi on "Kalterijääkärit". Se on laajin, tyhjentävä kertomus sen lähes 100-miehisen suomalaisjoukon vaiheista, jotka välittömästi jääkäriliikkeen hyväksi toimien joutuivat vangeiksi ja raahattiin Spalernajaan ja joista parikymmentä jo lepää nurmen alla.

Heidän elämäkertansa, joista useimmat ovat asianomaisten itsensä kertomat, seuraavat toisiaan siinä järjestyksessä kuin heidät vangittiin. Joukossa on paljon huomattavia henkilöitä, enemmän tai vähemmän tunnettuja itsenäisyysmiehiä, nykyisistä sotilashenkilöistä m.m. sotaväen päällikkö, armeijan ylilääkäri, everstejä ja divisioonain komentajia y.m. Teos on runsaasti kuvitettu.

Edellinen osa ilmestyy tässä kuussa. Teoksen kustantaja on Werner Söderström Osakeyhtiö.

Onko professori K. J. Ståhlberg

Suomen presidenttinä Tarton rauhanneuvottelun aikana lausunut näin?:

„Rauha on lyötävä lukkoon, vaikka Karjalan kannaskin olisi Venäjälle luovutettava. Repolan ja Porajärven säilyttämisestä Suomelle ei voi olla puhettakaan eikä myöskään Inon linnoituksen säilyttämisestä.“

Tietävätkö?

Suomi-yhtiön hallintoneuvosto ja yhtiössä vakuutetut isänmaalliset, että Helsingissä oleva työväentalo, n.s. kansantalo, on kapinan jälkeen korjattu ja kunnostettu juuri Suomi-yhtiön rahoilla.

Ei vakuutusta laitoksessa, joka rahoittaa tällaisia kapinoitsijain pää- ja pesäpaikkoja.

Tosi-isänmaalliset.

*

Suomi-yhtiön hallintoneuvosto on vastannut: Ei!

Kaikki isänmaalliset henkivakuutettavat, vastatkaa:

Suomi-yhtiössä ei vakuutusta niin kauan kuin siellä on herra Lavonius. Vastatkaa isänmaalliset ja käännyttäkää Lavoniuksen asiamiehet heti ovelta.

Tosi-isänmaalliset.

Ulkomaillakin

on alettu kiinnittää huomiota Aktivisti-lehteen. Ruotsin vasemmistolehdet näyttävät lainaavan siitä runsaasti ainehistoa, varustaen lainaukset tietysti omilla meidän sos.-dem. lehtiä matkivilla peräkaneeteillaan. Mutta kansalliset piirit naapurimaissa kiinnittävät myös lehteemme huomiota. Viimeksi olemme saaneet esim. Tukholmasta ja Tallinnasta kyselyjä, miten lehteä voitaisiin tilata sinne. Kirjoittajat huomauttavat meille, että samallainen lehti olisi heidän omissa maissaankin hyvin tarpeellinen. Sen me kyllä uskommekin.

Kunnioittakaamme vanhoja.

Antakaamme vanhan 60-vuotiaan työmiehenlesken, joka ei ole käynyt muuta kuin rippikoulun, puhua.

"Pyytän sijaa seuraavalle aktiiviseen lehteenne.

Arvosa, Herra, Kosola Lapuan likken pää johtaja nyt jo kommunistit ilotsevat että Lapuan liike loppuu pyytän että Lapuan liikettä täytyy jatkaa ja levittää sillä punaset varjot tekee työtä yötä ja päivää ja harjottaavat konnan töitä isän maamme ja kansamme Tuhoksi sillä olen kuullut heitän omasta suustaan uhkauksia että ei kauvan kestä ku Lapualaiset ja kaikki porvarit lopettaavat niikun venäjällä komunistit sanoovat ei heillä ole Isän maata eikä rakkautta tällaista maata kohtaan sillä se on parempi sillon olla kun tulee sellainen työväen Tiktatuuri niinkun on venäjällä ja mitä taas tulee näihin kytitysiin niin meitän täytyy taistella niiten puolesta ei niitä saa panna vanki komeroihin viruman heität täytyy päästää vapaaksi sillä onhan pääministeeri Pekka ollut Siperian rajalla ryssien kyytitävänä eikä hään ole saanut mistään hyvitysä eikä ole ketään hänen tähtensä pitetty vankilassa eikä hään mitään pahaa tehnyt uskalti vain suunsa avata maamme ja kansamme puolesta ja kuinka kävi 1917 marraskuusa tässä helsinkin lähellä kai se liki 80 vuotias vanhus oli oikestolaine kun eränä marraskuun iltana punaset meni hänen asuntonsa ja ampuivat hänet ja vielä 2 koulu poikaa jotka tahtoi suojella isän isänsä niin saivat samassa menettää henkensä muistakseni nämä pojat oli 14. 16 vanhoja ja Hyvikällä punikit tappoivat kauppala valtuskunnan kaikki jäsenet niin Tokoin hallitus silloin antoi kaikki anteksi sanoi että se oli van erehtys sillä nämä kyytitykset ei vielä ole niin suuria erehtyksiä kun murhat sillä isänmaa vaatii että pitää olla kaikki oikea mielisia eikä vasemmistoja sillä minäkin olen vaan työläinen leski mieheni menetti terveytensä kun punikit vahtasivat tappaaksen vaan viime tinkassa pelastu vaan sitten rupes hermot loppuman niin ei voinut enää mikään pelastaa muu kun kuolema niin nyt jos koskaan on taisteltavaa niin kauvan että saataan maamme ja kansamme turvatuksi sisällisiltä ja ulkolaisilta vihollisilta ja työmaa vihat pitää saata pois ei saa ketään poikoteerata niinkun kommunisti tekee ne koittaa tehtää kaikkia kiusaa niillen jotka eivät ota punasta kirjaa niin siitäkin on suuri viha sanoovat pois työmaalta jos eivät muuta tottele niin sanoovat että putoteetaan vahinkossa tiilis kivi tai pölkky päähän niin kyllä lähteevät kun joutuvat kirurkiin jokaa on nämä kaikki kuullut ja paljon muutakin joka ei mahtu tällä kertaa pelasti meität jumala siitä hirmusesta veri löylystä 1918, niin kyllä herran armo on suuri ja ylitse vuota niin häneen turvaten tulee apu ylhäältä valkeuten isältä nytkin.

K. K.

— **Lapuan puukko** kuuluu jokaiselle lapuanliikkeen miehelle. M.m. lehtemme tässä numerossa puukon valmistaja tarjoaa sitä kaupaksi. Viittaamme puolestamme mainittuun ilmoitukseen.

— **Käytännöllinen** ja kaunis on pikari, jossa on lapualaisuuden merkit. Valtuuskunnan hyväksymää mallia esittää asianomainen ilmoittaja tässä numerossa. Pyydämme viitata ilmoitukseen.

Mistä on kysymys?

Porissa ilmestyvä Satakunnan Kansa on pääkirjoituksen paikalla n:ossa 257 otsikolla "Harkintaa ja itsehillintää", selostaessaan Tyrväässä 2. XI. 30 itä-satakuntalaisten isänmaallisten kansalaisten neuvottelukokouksessa, porvarillisille sanomalehdille antamaa julkilausumaa, jossa paheksuttiin niitä porvarillisia sanomalehtiä, jotka esiintyvät repivästi ja isänmaata vahingoittavasti, pikkumaisessa puoluemielessä ja harkitsemattomilla kansanliikkeeseen kohdistuvilla lausunnoillaan hävittävät ja hajoittavat yhteistä isänmaallista rintamaa, tullut sellaiseen lopputulokseen, että se katsoo tarpeelliseksi tässä yhteydessä ryhtyä rökittämään kansanliikettä. Lehti lausuu nim. näin: "kansanliikkeen taholta on lausuttu sanoja ja tehty tekoja, jotka eivät suinkaan ole omiaan rakentamaan ja lujittamaan sitä yhteistä isänmaallista rintamaa, josta julkilausuman hyväksyjät puhuvat." Lehti on näin huomattavalla tavalla heittänyt oman kortensa siihen kytevään parjausrovioon, jonka maanpetoksellisia voimia suosivat ovat hajoitustarkoituksessa sytyttäneet yhteistä rintamaa syövyttämään. Naiivisti jättää lehti mainitsematta, mitä sanoja ja tekoja kansanliikkeen taholta on lausuttu ja tehty, jotka olisivat vaikuttaneet repivästi ja hajoittavasti yhteiseen isänmaalliseen rintamaan. Tämä kävisikin lehdelle ylivoimaiseksi, sillä lehti itse on tunnustanut ne suuret isänmaalliset saavutukset, jotka kansanliikkeen tulopuolelle lankeavat.

Ei rohkeinkaan isänmaan ystävä olisi voinut kuvitella kansanliikkeen alkaessa, että näin nopeasti ja kivuttomasti selviydytään kommunistipaiseesta, joka yhä röyhkeämmäksi käyneellä esiintymisellään muistutti suuresti elettyjen vuosien 1917—18 hirmuaikoja. Rohkeita ja päättäviä tekoja on tarvittu. Kuinka hirveän raskas taakka onkaan ollut niiden miesten hartioilla, jotka ensimmäisinä ovat ladulle astuneet. Eteenpäin oli pyrittävä ja seuraukset kannettava. Lain laadinta on ollut meillä siksi hidasta ja puolue-elämän saastuttamaa, että vuosikausia olisi kestänyt ennenkuin olisi siihen asti päästy, missä nyt jo ollaan. Kommunistit ja heidän veljensä sosialidemokraatit eivät mitään sen hartaimmin toivo kuin sitä, että porvarillinen rintama eripuraisuuden takia heikentyisi. Tämä meidän pitää tietää. Jos kommunistipaise jätetään puhdistamatta viimeistä piirtoa myöden, niin voi siitä muodostua uudestaan mätäpaise, jonka puhdistaminen käy maallemme kohtalokkaaksi. Nyt jos koskaan tarvitaan isänmaallista mieltä. Parjauksella ja erimielisyyden lietsomisella sitä ei saavuteta. Tämä pitäisi olla selvillä niin arvovaltaiselle lehdelle kun "Satakunnan Kansa" on. Todellakin täytyy huudahtaa "jos tämä tapahtuu tuoreessa puussa, niin mitä sitten kuivassa!" Lehti jatkaa sitten Aktivistin ja Forssan retken moittimista, mutta kun niissä suunta käy samaan tapaan kuin edelläkin niin jätän ne omaan arvoonsa, sillä viitteellä, että todellakin tarvitaan "harkintaa ja itsehillintää".

T:ssä 9. XI. 30. E. Yl.

Maanviljelijä Vihtori Kosola,
Lapua.

Johtamaanne kansanliikettä edelleen kannatamme. Vastuksista huolimatta älkää peräytykö tuumaakaan.

Lumijoella, marrask. 1930.

(Alla 50 nimeä.)

Lyö rumpua!

"Oulun marssille" 16. 6. 30 omistanut
Martti Kurkela.

**Lyö rumpua, lyö Sinä Suomen mies,
Sotarumpua käyös nyt soinnuttamaan.
Taas heitä sä päältäs punaorjuuden ies'.
Ole vapaa maa ja kansa!**

**Peikkoja pimeyden vastaan taistelemaan
käy oitis ja kaikin sä voimin,
käy puolesta kalleimman syntymämaan,
joka sydänveriä sankarten joikin.**

**Oi! kammahda vaaraa mi uhkana on
taas' synkkien pilvien lailla.
Tuo idässä pesinyt peikko johon —
sait kokea mit' on vapautta vailla.**

**Se myrkyttää kansamme juuria nyt.
Se hautaa taas kaivaapi sille.
Oi kärsitkö, kestätkö, ain' eksynyt
kansa — näe — taisto on taas' kohtalo sulle.**

**Siksi nouse nyt ajoiss' kun hetki viell' on
saada sulku sen katalan joukon.
Älä pysähdy ennenkuin päivä kirkas on
nähnyt taivaalta joka Suomen loukon.**

**Lyö rumpua, lyö Sinä Suomen mies,
Sotarumpua käyös nyt soinnuttamaan.
Taas heitä sä päältäs punaorjuuden ies'.
Ole vapaa maa ja kansa!**

Työnantajien

VELVOLLISUUKSISTA ISÄNMAALLISELLA RINTAMALLA.

Viime kuukausien aikana on moni sk.-lainen saanut vieläkin tuntea, kuinka maanpetokselliset voimat tekevät työtään entiseen tapaansa, isänmaamme ja sitä rakentavien kansalaistemme elinmahdollisuuksien tuhoamiseksi. Vasemmiston aikoinaan saavuttama yliote ei näytä kiinnostavan työnantajia, vaan kiusalliset välikohtaukset työpaikoissa uhkauksineen y.m.s. saavat jatkua kuukaudesta toiseen ilman että työnantajat monasti edes yrittävät ottaa asioista selvyyttä ja ryhtyä toimenpiteisiin asian auttamiseksi oikealle tolalle. Poikkeuksia kyllä on, se täytyy myöntää, mutta valitettavasti verrattain vähän.

Isänmaan parasta tarkoittava kansalainen on työmailla riippuvainen työnantajastaan. Ja miten kysymyksessä oleva henkilö suhtautuu alaiseensa, yhteiskunnan ja samalla koko isänmaan parasta tarkoittavaan työläiseen, siitä on ensi sijassa riippuvainen myös työntekijäin luotettavuus. Sillä työnantajaansa kohdistaa moni nuori työläinen ainakin osan ja useat kaiken toivonsa tulevaisuuteen nähden. Monet, monet ovat liittyneet suojeluskuntaan turvatakseen kykyjensä mukaan yhteiskuntaamme ja säilyttääkseen kaiken työnsä isänmaallemme. Mutta tyly kohtelu työnantajain puolelta vie monesti mielen hyvin synkäksi. Niin, onko ihme jos kokematon nuorukainen tunteekin itsensä petetyksi. Työnantajain velvollisuuksiin kuuluisi valvoa niin tarkasti kuin on mahdollista, että minkäänlaatuista terroria ei saa tapahtua työmailla missään muodossa.

Kun työnantajat täyttävät velvollisuutensa yhteisellä isänmaallisella rintamalla ja ovat apuna vallankumouksellisten ainesten toiminnan tukahduttamisessa, niin silloin on saavutettu jälleen uusi ilahduttava askel kohti valoisaa päämääräämme. Ja silloin voivat terrorin alaiset työläiset vihdoinkin saada siedettävän rauhan, kun työnantajatkin ymmärtävät valkoisten työntekijäinsä aseman ja pelkäämättä ryhtyvät täyttämään heille kuuluvia velvollisuuksiaan isänmaamme tulevaisuutta silmällä pitäen. Ottakoot työnantajat tämän vakavaan huomioonsa.

L. V:la.

Työvä

maassamme on saata

N.s. juutalaishuijaus

Vapaan Työväen Liiton vii
Viimeinen oikealla liiton

Työtätekevän kansan on tultava huomaamaan, että kansainvälinen sosialidemokratia ei rakenna mitään pysyvää. Senhän huomaamme kun seuraamme heidän toimintaansa eri maissa ja erikoisemmin juuri meidän maassamme. Ennenkuin sosialidemokratia on päässyt täyteen ikäänsä, niin se on täytynyt ottaa holhouksen alaiseksi sen maailmanvallankumoustouhujen vuoksi. Näinollen ovat kaikki työväestölle kuuluvat taloudelliset kuin myöskin sivistykselliset harrastukset jääneet sivuun. Ammatillinen liike on ohjattu ainoastaan määrättyihin puitteisiin, ja on koetettu terrorisoimalla vaatia kaikkia ajattelemaan samalla tavalla kuin oppi-isä Marx ajattelee taikka Lenin. Siis kaikilta toisin ajattelevilta olisi kaikki vapaus riistettävä. Puolustuslaitoksesta pitäisi tehdä luovutuslaitos. Suojeluskuntalaisten työvapaus riistettävä. Kaikkeen tähän ovat meidän maassamme toimineet ammatti- ja työväenliikkeet pyrkineet.

Sen tähden kokoontuikin toissa kesänä heinäkuun 9 p. joukko isänmaallisesti ajattelevaa työväestöä ja päätti yksimielisesti perustaa maahamme ammattijärjestön hyväksyen sille nimeksi: Vapaa Työväen Liitto. Se aloitti toimin-

...enliike

...kansalliselle pohjalle.

...saatava loppumaan.

...dustajakokouksen osanottajat.
...enjohtaja Ernest Hedborg.

tansa laajemmassa mitassa vasta joulukuussa, ottaen kohta ohjelmaansa kansallisen, isänmaallisen suunnan ja saaden runsasta kannatusta eri kansankerroksilta.

Vapaalla työväen liitolla onkin jo paikallisosastoja 30 ja uusia on perusteilla. Vapaa työväen liitto vietti ensimmäistä edustajakokoustaan Tampereella huhtikuun 5—6 päivinä 1930. Liiton asioita hoitaa keskushallitus, joka valitaan vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu paitsi puheenjohtajaa 10 vakinaista ja 5 varajäsentä. Puheenjohtajan valitsee kokous vuodeksi kerrallaan ja kestää hänen toimensa seuraavaan vuosikokoukseen asti. Seuraava vuosikokous pidetään Kotkassa huhtikuussa 1931 lähemmin määrättynä aikana.

Vapaa työväen liitto ei ole ottanut varsinaiseen ohjelmaansa valtiollista toimintaa tehden kuitenkin sen poikkeuksen tänä vakavana hetkenä, että asetti kolmessa vaalipiirissä ehdokkaita. Päästäksemme laajemmalle pohjalle olisi mielestäni perustettava kansallinen työväenliike, josta Ajan Sanan 1 numerossa jo kirjoitetaan. Mielestäni olisi kutsuttava yleinen koko maata käsittävä kokous koolle, jossa olisi käsiteltävä juuri näitä asioita. Olisihan meillä päästävä siihen, etteivät nuo punapeikot työväestön nimessä saisi eduskunnassa aina riehua. Olisihan hauska kuulla jotakin yhteisesti kohottavaa, ettei aina olisi kysymyksessä vain luokkaviha ja Marxin opit.

Lapuan liike, joka on antanut kuoliniskun kommunismille ja samalla ottanut sosialidemokratian holhouksen alaiseksi, on vapauttanut isänmaallisesti, se tahtoo sanoa kansallisesti ajattelevan työväestön. Nyt on meidän käytettävä tilaisuutta hyväksemme. Nyt on meidän koottava voimamme yhteen. Nyt ei ole aikaa enään tuumailla, vaan joka mies ja nainen asiaan ja kokoamaan joukkoja yhteen saadaksemme vapauden säilymään. Emme anna enään työväestön nimellä Jumalaa ja uskontoa pilkata. Pois väärät ja vahingoittavat käsitteet, ja kaikki oikean asian ympärille näyttämään, ettei suomalainen työmies ole kokonaan paatunut, vaan on meissä vielä isänmaata rakastavia. Suojeluskuntatyöhön täytyy saada vapaasti osallistua työläistenkin ilman materialistien vainoa.

Jos asia saa kannatusta, niin pyydän kääntymään kirjeellisesti allekirjoittaneen puoleen saadaksemme yleisen kokouksen aikaan.

T e i s k o s s a 26. 10. 1930.

Ernest Hedborg.

Painokanteet

LEHDELLEMME NÄYTTÄVÄT KÄYVÄN JO KROONILLISIKSI.

Suomen Tietotoimiston välityksellä jaettiin sanomalehdistölle viikko sitten seuraava uutinen:

"Oikeusministeriö on määrännyt "Aktivistin" asetettavaksi syytteeseen kahden sen viime numerossa julkaistun presidentti Ståhlbergin kuljetusta koskevan kirjoituksen johdosta, joissa ylistetään mainittua rikollista tekoa ja sen suorittajia".

Tietämämme mukaan koskee uusi painokanne V e l i S a l m e n julkaisemaa artikkelia "Miksikö presidenttiä kyyditty?" sekä U r h o J. K i v i s e n artikkelia lähetettyjen kirjoitusten osastossa "Päämäärää kohti", josta kirjoittaja siinä itse ilmoitti vastaavansa.

Totta on, että näissä, niinkuin eräissä muissakin saman numeron kirjoituksissa, tuotiin esiin hämmästyttäviä asioita ent. pres. Ståhlbergin toiminta-ajoilta, joitten perusteella sitten kirjoittajat katsoivat voivansa ymmärtää paljonpuhuttua kyyditystä. Tämän ymmärtämisen on oikeusministeriö nyt katsonut rikoksen ja sen suorittajien ylistämiseksi.

Lukijat, pitäkää ensi vuonnakin hyvää huolta siitä, että meillä on riittävästi sakkorahoja. Kuuluisan lehtemme voi tilata m.m. jokaisesta postitoimistosta.

Keskusta, vasemmisto ja Lapuan liike.

Mieli apeaksi on varmaankin tullut monelle isänmaanystävälle ja kunnon kansalaiselle, kun on näinä päivinä tullut lukeneeksi n.s. keskusta- ja vasemmistoporvarillisia sanomalehtiä. On tehnyt useasti mieli tarttua kynään sen aiheettoman parjauksen johdosta, jota edellämainituissa sanomalehdissä on harjoitettu Lapuan liikettä ja sen aikaansaannoksia kohtaan. Näyttää siltä kuin niillä olisi vilpitön halu saattaa maamme taasen samanlaiseen tilanteeseen kun se oli vuosi takaperin.

Tämä parjaustulva alkoi jo, kuten kaikki k.o. lehtiä seuranneet ovat huomanneet, samaan aikaan kuin Lapuan liikekin, ollen Talonpoikaismarssin aikana kyllä melkeinpä myötämielinen Lapuan liikkeelle, kenties pelosta.

Heti kun Talonpoikaismarssi oli ohi ja sen samoinkuin v. 1918 piileskelleet ammattipolitikot toipuneet suurimmasta pelostaan ja huomanneet kaikista ennusteluista huolimatta, etteivät nämä pelätyt lapualaiset toimeenpanneetkaan mitään vallankaappausta ja diktatuuria, kuten he olivat sosialistien kanssa kilpaa maailmalle toitottaneet, vaan tuoneet rauhallisesti, mutta samalla voimakkaasti tahtonsa ja mielipiteensä esille, niin silloin puhkesi parjausten ryöppy.

Minulla ei ole n.s. keskustalehdistä ollut tilaisuutta seurata muita kuin Helsingin Sanomia, mutta täytyy antaa tunnustus, että se on parjauksessa ja hävyttömyyksien latelemisessa onnistunut tavalla, jota ei olisi odottanut niinkin arvovaltaisena itseään pitävältä ja arvovaltaisten henkilöiden omistamalta ja toimittamalta sanomalehdeltä. Suomen Sosialidemokraatti Sasu Punasineen, saa melkeinpä hävetä kykenemättömyyttään parjaamisessa H. S:n rinnalla, mutta toisaalta S. S:n "tahdikkuuden" kyllä ymmärtää, kuuluuhan sen toimituskuntaan tietääkseni "laillisuuden esitaistelijat" v:lta 1918 "prokuraattori" Turkia ja "poliisimestari" Välisalmi.

Varsin suuren numeron ovat n.s. keskusta- ja vasemmistolehdet tehneet kommunistiemme ja heidän avustajiensa ja puolustajiensa oikeutettujen rajan yli kyyditysten johdosta ja toitottaneet niitten laittomuudesta. Eikö arvoisien keskusta- ja vasemmistopolitikkojen lailla kyllästettyihin aivoihin mahdu ajatus, etteivät isänmaanpetturit, rosvot ja murhamiehet ole oikeita henkilöitä laatimaan lakeja eduskunnassa kunnon kansalaisille ja yleensä hoitelemaan kunnon ihmisten asioita, niin valtiollisessa kuin kunnallisessakin elämässä. Edelliseen kesällä hajoitettuun eduskuntaan kuului ainakin yksi elinkaudeksi kuritushuoneeseen murhasta tuomittu kommunistiedustaja, monista pienemmistä pahantekijöistä puhumattakaan. Kun ei kerran kirjoitettu laki pystynyt näihin herroihin, niin löytyy korkeampi voima, joka pystyy ja se on kansa ja sen yleinen mielipide. Eivät nämä n.s. kyyditykset kylläkään myös ole lain kirjaimen mukaisia, mutta kuten edellä on sanottu, on kansan yleinen mielipide ja oikeustajunta yläpuolella lain kirjaimen, sen ovat todistaneet monet pätevämmät oikeusoppineet, kuin meikäläiset, joten kommunistien poistaminen vaikkapa väkivaltaisinkin keinoin oli täysin oikeutettu.

Niinkuin päivälehdistä kaikki ovat lukeneet, vetoovat Lapuan liikkeen vastustajat lakiin, mutta haluaisin tässä esimerkin vuoksi kysyä, mihinkä lakipykälään nojautuivat jääkärit lähtiessään Saksaan ja ei suinkaan silloinkaan lakipykäliä avuksi otettu, kun itsenäisyysjulistus 6. 12. 17. julkiluettiin ja kuitenkin ovat molemmat teot, niin jääkärien Saksaan meno, kuin itsenäisyytemme saavuttaminen kaikkien kansalaispiirien ja puolueiden yksimielisesti hyväksymät, kommunisteja lukuunottamatta, sekä mahdollisesti nykyisiä laillisuusmiehiä. Itsenäisyytemme lopulliseksi saavuttamiseksihan meidän oli käytettävä "törkeintä" väkivaltaa, käytävä verinen sota ryssää ja siihen liittyneitä nykyisiä laillisuuden apostoleita sosialisteja vastaan. Missä olivat silloin hrat Ståhlberg, Lavonius & Kump. lakipykälineen, silloinhan heitä olisi tarvittu. He astuivat esiin vasta sitten, kun maa oli vihollisista puhdas ja rupesivat avustamaan nykyisiä vihollisiamme päästämällä heitä laumoittain vankiloista pois, jossa he olivat kärsimässä rikoksistaan, luuri l a i n mukaan tuomittuina. Outoa laillisuutta sekin.

Lapuan liikettä ja sen kannattajia ovat nämä keskustalehdet ja politikot parjanneet kaikkea moralia vailla oleviksi, mutta en usko, että kukaan Lapuan liikkeen kannattajista olisi niin moraaliton, että ensin vastustettuaan kynsin hampain kommunismia tänä vuonna, rupeaisi jo ensi vuonna kommunistien eduskuntaehdokkaaksi, niinkuin eräät H. S:n joukkoon kuuluneet henkilöt ovat tehneet, vastustettuaan ensin ikänsä meidän valtiollista itsenäisyyttämme ja kun se on toisten työn tuloksena lopullisesi saavutettu, silloin ovat pyrkineet pinnalle huomattaviin asemiin ja päässeetkin. Osottaako tämä hyvää moraalia vai ei, siitä saa lukija itse tehdä johtopäätöksensä.

H. S: & Kump., yksinpä S. S:n Sasu Punanenkin ovat mainostaneet itseään isänmaan asioiden ajajina ja kommunismin vastustajina, mutta tosiasiat kyllä todistavat päinvastaista. Sosialistien ja kommunistien kanssa veljeileminen ja niiden puolustaminen ei osota mitään tosi-isänmaallisuutta, sillä eihän sosialismi mitään isänmaata tunnustakaan. Ne taitavat vaan omat edut ja omanvoiton pyynti olla meidän keskustapolitikoillamme tärkeämpi kuin isänmaan onni ja menestys. Onhan H. S. tiettävästi hyvin kannattava liikeyritys, mutta rupeamalla isänmaan tosi menestystä s.t.s. Lapuan liikettä eteenpäin ajamaan, menettäisivät H. S. ja muut samankaltaiset lehdet suurimman osan etupäässä ilmoittajiaan ja vieläpä tilaajiaan ja se tietäisi Ståhlbergille, Lavoniukselle y.m:lle kukkaron alenemista. Ajamalla siis väärää asiaa tekevät samalla isänmaalleen karhunpalvelusta.

Ihmetellä pitää myöskin maalaisliiton, varsinkin sen vasemmiston ja sanomalehdistön suhtautumista Lapuan liikkeeseen. Onhan suurin osa maalaisliittolaisista oikeita suomalaisia talonpoikia ja talonpojalle, joka on tähän isänmaahan sidottu lujemmin sitein kuin moni muu, luulisi isänmaan menestyksen ja hyvinvoinnin olevan tärkeimmän asian maan päällä, sillä talonpojan hyvinvointi, jos kenenkä, riippuu maan hyvinvoinnista. Maalaisliiton enemmän kuin jonkun muun puolueen edut luulisi olevan ristiriidassa kansainvälistä juutalaisuutta edustavien sosialistien ja kommunistien ja heidän puolustajiensa etujen kanssa.

Se mitä allekirjoittanut tässä on sanonut n.s. keskustapuolueista, ei tietenkään koske kaikkia niihin lukeutuvia, sillä onhan keskustapuolueissa suurin osa oi-

keita terveesti ajattelevia miehiä ja naisia, mutta johdolle, josta kaikki paha tulee, pitäisi uusia ne laillisuudella tunkkaantuneet sahajauhot.

Laillisuudesta, tässä vielä puheen tullen, pyydän kysyä, lakipykäliin nojaamallako on jonkun kansan historiaa eniten kirjoitettu, eikö jokaisessa suuressa valtioteossa ole mukana käytetty hiukan väkivaltaakin, jos sotia ja vallankumouksia yleensä väkivalloiksi voi sanoa. Pyytäisin herroja laillisuusapostoleja esiintuomaan historiasta jonkun esimerkin, jossa laillisuudella ja lakipykälillä olisi jotain suurta aikaansaatu.

Usein kuulee mainittavan keskustan ja vasemmiston taholta, että Lapuan liike on jo yli aikansa elänyttä, koska kommunisteja ei enää ole eduskunnassa. Kommunisteja ei tosin ole eduskunnassa, ainakaan julkisia, mutta kyllä Lapuan liikettä silti vielä tarvitaan, sillä asiat eivät ole vielä maassamme sillä tolalla, ettei niitä kukaties vastaisuudessa siellä vielä ole, joten Lapuan liikkeen velvollisuutena on seistä vartiopaikalla pitämässä huolta, etteivät kommunistit ja muut senkaltaiset enään tässä maassa minkäänlaista jalansijaa saa. Allekirjoittanut voi varmasti vakuuttaa, että ilman Lapuan liikettä mentäisiin taasen, sanoisinko, sen ultra laillisuuden mukana samanlaiseen tilanteeseen kuin oltiin ennen Lapuan liikettä, mutta pitäkööt ne huolen, joilla on valta ja voima, ettei suomalaisen talonpojan tarvitse kolmatta kertaa nousta.

E. K.

Tampere, 5. 10. Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Kauppa- ja teollisuuspäivien juhlapäivällisille kokoontuneet osanottajat lähettävät Teille vakuutuksensa jatkuvasta kannatuksesta.

Onko isänmaan petturin kunnioittaminen rikos?

Meille ilmoitetaan Lahdesta, että viime kesäkuun 20 p:nä pystyttivät sikäläiset kommunistit patsaan uuden hautausmaan vieressä olevalle punaisten haudalle. (Sivumennen sanoen siinä oli haudattuna suurin osa ryssiä.) Patsas oli kommunisti-klubin pihassa valmiina jo viisi vuotta ja mainittuna päivänä oli tullut otollinen tilaisuus sen pystyttämiseen. Sanotun hautausmaan aidan asettivat niin, että kyseessä oleva yhteishauta joutui hautausmaan piirin sisäpuolelle. Tämä tehtiin tietysti siinä tarkoituksessa, että kukaan ei uskaltaisi mennä hävittämään pystytettyä isänmaanpetturien sankaripatsasta.

Ilmoittaja lisää: "Sillä tavalla täällä sankaria kunnioitetaan. Jos nyt kuitenkin joku ottaisi ja heittäisi sen patsaan sinne, missä on "itku ja hammasten kiristys", niin tietenkin se olisi laiton teko. Kuitenkin sanon: Enempi tulee kuulla Jumalaa kuin ihmisiä, sillä Raamattu sanoo: 5 Moos. k. 35: 34 "Älkää te saastuttako maata, jossa te asutte, jossa myös minä asun, sillä minä olen Herra". Kertoja lisää omasta puolestaan siltä varalta, jos tarvis tulee: "Jos muiden kans' en mennä saa; tok' yksin mennä saan." — A. A.

Toimitus pyytää asiantuntijoita lausumaan pätevän sanansa tässä kysymyksessä.

Pyydämme että hra Jalander vastaa pyydettyyn kysymykseen.

Toimitus.

K. K. Herra V. Kosola, Lapua.

Te, joka rohkenitte aloittaa taistelun maatamme turmelevaa kommunismia vastaan! Ja toivomme Teidän vastuksista huolimatta pysyvän lujana ja vakaana johdossa.

Jollemme saavuta päämääräämme muuten, niin tehkäämme se tulella ja miekalla.

Joukko Oulun vannoutuneita Rintamamiehiä.

VUOROKESKUSTELU.

— Helsinginkirjeenvaihtajaltamme —

Herra St.: Mitä nyt pitäisi tehdä näille valkoisille roistoille.

Herra Sv.: Jospa tehtäisiin samoin kuin sinä teit punaisille roistoille.

"Ei tuumaakaan."

Ihmeellisimpiä tapauksia kansanliikkeen historiassa ovat ne lukuisat vapaaehtoiset tunnustukset, joita kautta maan tekevät ne, jotka tietävät rikkoneensa lain kirjainta vastaan. Täten tulevat ilmi ja lain rangaistaviksi monet nekin teot, jotka eivät olisi koskaan tulleet tuomioistuinten ulottuville. Jos mikään, niin tämä todistaa kansanliikkeessämme olevan monin verroin enemmän siveellistä voimaa kuin mitä siinä on oletettukaan olevan. Ja sääntönä voidaankin pitää, että ne, jotka todella ovat kansanliikkeen lämmittämät ja jollain tavoin joutuneet tekemään "rikoksia", ne myöskin vapaaehtoisesti astuvat esiin.

Mutta kansanliikkeen aikana on esiintynyt myös sellaista väkeä, joka ei ole tekoja tehdessään ajatellutkaan niitten mahdollisia seurauksia. Ovat vain silloin, kun kansanliikkeen voima on ollut oikein tunnettavissa, pääasiallisimmin oman etunsa vuoksi ryhtyneet johonkin "laittomuuteen" esim. kunnanvaltuuston jäsenten poistamiseksi, autoilijoiksi j.n.e. Näitten tunnustamisesta ei yleensä tahdo tulla mitään. Nämä nyt esiintyvät perin "laillisina", joka merkitsee: ei tunnusteta.

Sääliksi käy näitä laillisuudenhuutajia. Antaa heidän jäädä omaan rauhaansa. Vaikka monasti voitaisiin todistaakin näitten "laillisten" "laittomuudet", niin älkäämme siihen ryhtykö. Raukat olkoot raukkoina, ja etsikööt heitä poliisit. Surkuteltavinta on, että "laillisuuden" lehdet ovat ottaneet nämä raukat hoitoonsa ja aukaisseet palstansa heidän suojelemisekseen. Onhan hyvä, että joku heitäkin hoitaa. Tätä kirjoittaessa eivät ole ainoatkaan tällaiset "laillisuus"-lehdet kehoittaneet raukkojaan esiin, ei silloinkaan, vaikka ovat kirjoituksista havainneet näitten raukkojen todella olevan syyllisiä johonkin.

Kansanliikkeen ystäville on hyvä pitää silmällä tätä tunnustamatonta joukkoa. Liikkeelle on kaikin puolin ensiluokkaisen tärkeätä, että se tuntee jäsenensä miehuuden. Vielä paljon voidaan tarvita monenlaisissa tehtävissä kansalaisia. Tehtäviä ei ole uskottava raukoille, eikä heidän avunantoansa edes käytettävä, vaan käytettävä täysmittaisia miehiä. Se olkoon liikkeen periaate.

Academicus.

Sopiiko kansanliike — naisille?

Kysymys on suorastaan typerä. Sangen typerä! — Mutta sellainenkin kysymys on tehty ja siksi nämä muutamat ajatukset. —

Sopiiko nykyinen kansanliike — naisille? — Se kysymys tehtiin n.s. "kyydityskannattajien" allekirjoituksia kirjoitettaessa allekirjoittaneelle "ajomiehelle".

Miksi ei se sopisi meille naisille? — Kysytäänpäs niinpäin ensin! — Mitä k o t i on meille naisille? — Mitä i s ä n m a a on meille naisille? Mitä l a p s e t ja heidän t u l e v a i s u u t e n s a? —

Mekö antaisimme avoimin silmin idän saastan hukuttaa k o d i n, i s ä n m a a n ja lastemme t u l e v a i s u u d e n? Mekö antaisimme rauhallisina elämän ja kansamme olojen kehittyä "ihannevaltion" oloiksi? — Mikä merkitsisi sitä, että koti, perhe häviäisi ja me n a i s e t olisimme vain k a n s a n omaisuutta, ei kodin ja rakkauden. — Mekö leväperäisyydellämme jouduttaisimme sitä tulevaisuutta, mihin kommunismi kulkee ja näkisimme lastemme lapsien jo elävän saastaisin töin ja ajatuksin. Ja ennen kaikkea mekö antaisimme pyhimmän, a l t t a r i n, rukousalttarimme hajoittaa, sen kaiken, mistä me vuosien kuluessa olemme ammentaneet voimaa rakastaaksemme ja unohtaaksemme. — Mekö antaisimme repiä Jumalan temppelit? — Ne, joihin sunnuntai-aamuina olemme niin janoovina, niin nälkäisinä kulkeneet ja joista me olemme palanneet tyydytetyin sydämin elämän arkeen. — Kaiken tämänkö antaisimme?

Niin, juuri tämän kaiken me a n n a m m e, ellemme pysähdy, ajattele ja punnitse m i t e n sen kaiken voisimme estää. Ja siihen on helppo vastata. Yhdy kansanliikkeeseen, yhteiseen tahtoon, herjattuihin isänmaallisiin! Sillä s i t ä, k o m m u n i s m i n h ä v i t t ä m i s t ä, se tahtoo. Ei muuta! —

Punnitse siis! — Ja jos sinua vieläkin peloittaa tai pikemmin arveluttaa nykyiset suurta suukopua synnyttäneet teot, niin lue kansanedustaja Hilja Riipisen ensimäinen puhe eduskunnassa. Se oli valtiollinen puhe. Mutta se oli n a i s e n puhe. Ja me saamme olla ylpeitä, että meillä naisilla on hänen kaltaisensa edustaja eduskunnassa!

Pysähdy ja mieti Suomen nainen ja vastaa sitten: sopiiko nykyinen kansanliike — n a i s i l l e?

"Nais-Ajomies".

Mitä kuuluu?

Tapasin äskettäin erään miehen, joka tähän asti on ollut sosialidemokraatti. Työmies ammatiltaan — ja tällä kertaa työttömänä. Kertoi menneensä Väinö Tannerin puheille, kun tiesi tällä Elannossa olevan juuri hänen alaansa kuuluvaa työtä. Esitti asiansa, johon sai sosialistien "kaikkein korkeimmalta" vastaukseksi: "Minä en voi ottaa Teitä työhön, kun Te ette ole työläisen näköinen!" Miehemme sisu ei antanut perään, vain hän kysyi vuorostaan hra Tannerilta: "Oletteko Te?", johon hra Tanner vastasi: "Menkää ulos!" — Luulenpa, että se keskustelu toi lapuanliikkeelle yhden uuden kannattajan. Eikä taida hra Tanner olla "työläisen näköinen".

— — —

Lehtori Ernst Lampén suvaitsi joku aika sitten pitämässään radioesitelmässä Pöytyällä kommunistin kädestä surmansasaaneen, kaikkien isänmaallisten kansalaisten suuresti kunnioittaman sankarivainajan, maanviljelijä Roukanojan lukea tavallisten huligaanien joukkoon. Jätti tosin nimen mainitsematta, mutta hänen kertomansa tapaus oli siksi samanlainen Pöytyän-tapauksen kanssa, ettei jäänyt epäilystäkään, että hän ei olisi sitä tarkoittanut. Sellaista siveellisten käsitteiden sekaisinsotkemista ei olisi voinut odottaa Lampén'in kaltaiselta mieheltä. Niin, tässä maassa tosiaan saattaa sanoa mitä tahansa. Isänmaalle henkensä uhranneen sankarin muiston sentään kaiken järjen nimessä pitäisi saada olla rauhassa. Mutta annetaan hra Lampénille tällä kertaa anteeksi, koska hän muuten on reilu mies.

— — —

Toinenkin samanlainen juttu. Kuuleman mukaan levittää eräs pappismies huhua, että ne nuoret lapualaiset sankarivainajamme, joiden antamaa esimerkkiä seuraten kommunismin kukistamista on jatkettu, olisivat kaksi viikkoa kuolemansa edellä juopotelleet. Tämä on kokonaan valheellinen ja mitä hävyttömin solvaus. Pitäisi itsestään olla selvää, ettei sellainen sovi sille, joka pitää itseään ihmisenä, vielä vähemmän kristitylle ja — kaikkein vähimmin — papille.

— — —

Yksi kommunistilehti on vielä lakkauttamatta. Mikä? kysyy lukija. — Kahdesti kuukaudessa Helsingissä ilmestyvä "Työläisnuoriso", joka sanoo olevansa sos. dem. työläisnuorisoliiton äänenkannattaja. Kun vertaa esim. mainitun lehden jumalanpilkkaamista kommunistilehtien jumalanpilkkaamiseen, niin ei niillä ole mitään eroa. Isänmaalle ja sen puolustamiselle lehti ei tietystikään anna mitään arvoa. Suojeluskunnat ovat muka vain kapitalistisen riistäjävallan tuki köyhälistöä vastaan j.n.e. ja lapuanliikkeen tarkoituksena on tietenkin "vähävaraisten oikeuksien supistaminen" ja "työväenluokan elinehtojen pois riistäminen," vaikka liikkeen tarkoitus on, kuten tiedetään, aivan päinvastainen.

— — —

Sasu Punanenkin on, kuten tunnettua, uudessa eduskunnassa. Mahtaneeko eduskuntatyö sujua häneltä niinkään hyvin — tarkoitan niin hyvin kuin pakinoitseminen Sosialidemokraatissa. Lapuanliike nim. saa häneltä siinä, harva se päivä, kuulla kunniansa. Tottapa hän eduskunnassakin yhtä kovasti räivää isänmaallista kansanliikettä, kun alkuun pääsee. Edustajapalkkio ainakin on tervetullut lisä hänen tuloissaan, kun Sosialidemokraattikin maksaa siitä, että hän kirjoittaa kuudesti viikossa alakerran siihen, vain 13,000 mk. kuukaudessa.

— — —

Sitä kenr. Walleniuksen vapauttamista koskevaa sähkösanomaa, joka Kokkolasta lähetettiin Helsingin poliisimestarille, sanoi m.m. Kotimaa-lehtikin uutisessaan, jossa asiasta kerrottiin, — tolkuttomaksi. Siinä sähkösanomassa ei ollut mitään tolkutonta, vaan kyllä se oli aivan paikallaan, mutta luulen että tolkuttomuutta sensijaan on tuollaisen uutisen laatijan aivoissa. Ei kai ole joutanut muuttamaan päähänsä uusia "sahajauhoja".

Saman lehden toimitussihteeri kirjoittaa: "Huonolla hoidolla saadaan isänmaallisesta kansanliikkeestä huonoakin aikaan. Ja kyllähän tuo sana on mennyt liiankin hyvin täytäntöön (!)."

No, no, hyvä lukija, ei viitsitä suuttua tuollaisen viheliäisen ja asiattoman sepustuksen vuoksi Se ei ole edes suuttumisen arvoinen. Antaahan niiden vain haukkua niin kauan kuin haluavat. Ei haukkuva koira haava tee.

— — —

Niille kommunisteille, jotka ovat kirjeillään muistaneet allekirjoittanutta, haluaisin kovin mielelläni vastata, mutta sitä en valitettavasti voi kun he, ihmeellistä kyllä, säännöllisesti unohtavat merkitä kirjeisiinsä nimensä ja osotteensa. Tässäkään ei ole tilaa siihen kun kirjoitukseni venyy jo muutenkin liian pitkäksi ja pelkään päätoimittajan käsikirjoitusta lukiessaan hapuilevan saksiaan, mutta kuitenkin pyydän saada kiittää heitä kaikkia yhteisesti huomaavaisuudestaan. Yhtä kirjettä en kuitenkan malta olla selostamatta. Siinä sanottiin, että "pian tulee työläisille vapaammat ajat ja voi, jukraviti, kun silloin tulee lahtareille kuumat paikat". — Aivan oikein, toveri, ken lienetkin, totta on, että työläisille on alkamassa vapaammat ajat. Työmaaterrorikin on jo loppumaisillaan ja paljon muutakin hyvää työläisille on viime aikoina saavutettu. Ja jos tahdotte meille, lahtareille, kuumaa paikkaa, niin antakaa tulla vain. Allekirjoittanutkin ainakin on siksi monessa liemessä keitetty mies, ettei pelkää kylmää eikä kuumaa. Jos tarkoitatte sillä uutta punakapinaa, niin en voi olla ihmettelemättä, miten sen valmistukset edistyvät niin kovin hitaasti, niin että — tuota noin — kuinka nyt sanoisin: kiristäkää, pojat, vauhtia!

— — —

Seuraavalla kerralla tavataan jälleen.

Jurvan Kivi.

Rouva Hakkila.

— Tosikertomus —

Äskettäin oli Tampereella Koteja Kodittomille-yhdistyksen arpajaiset. Sos.-dem. pormestari Hakkilan rouva oli myöskin helläsydäminen ja lähetti yhdistykselle arpajaisvoitoksi paketin — kommunistista kirjallisuutta!

Karjalan aktivisti.

OPETTAJA A. J. SALO.

(In memoriam.)

Kaukana Karjalan rajamailla, Kaukolan korpien kätköissä on isänmaallisuus elänyt viime vuosien, kymmenvuosien kiitäessä kaunista ja työntäytteistä satoaan. Sillä Karjalan kansa on vakaasti vaalinut vapauttaan! Mutta edellä muiden, yläpuolelle toisten kohoaa aina joku yksilö, persoonallisuus, joka ennen muita on kaunista satoa kasvattanut! Jokaisella työllä on omat johtokykyiset ohjaajansa, jotka samanmieliset kokoavat saman aatteen ympärille. Ja niin on ollut Kaukolassakin! — Toinen heistä juuri opettaja A. J. S a l o. — Kun sorron alainen Suomi tunsi kahleittensa painavan ja kun niiden alla värisivät sydämet veriin raadeltuina ja kun Suomen kansalaisten sieluissa kypsyi ajatus: n ä i n e i v o i j a t k u a, niin silloin tuo ajatus etsi yksilöitä toteutuakseen ja se ajatus haki toimeenpanevia aloittajia yhdistääkseen siihen koko kansan. Ja se löysi niitä! — Kaksi Kaukolastakin! — Toisen opettaja Salosta! Ja niin alkoivat nuo sanattomat, hiljaiset, yölliset retket Suokkalan koululta — Liinamaalle, op. Pitkäsen luo. Sieltä kaukaa kiertäen kulki noin 30 kilometrinen taival, läpi soiden ja rämeiden kohti vielä suurempaa salaperäisyyttä, kohti tuntematonta tulevaisuutta ja heitä oli monta, monta, jotka tuon tien kulkivat. Sitten tuli pysähdys! — Ja tielle opastaneet ja kulkijat tielle vieneet vietiin kivimuurien kolkkouteen — Spalernajaan. Siellä virui op. Salo yhdessä yhtä ansioituneen, yhtä valmiin vapauden puoltaja-toverinsa op. Pitkäsen kanssa monet pitkät, pitkät kuukaudet, kunnes sinnekin vapaus löysi tiensä ja vihdoin myös täyttymyksen, isänmaan vapauden hetki. — Ja niin on työ, isänmaallinen työ jatkunut op. Salon isänmaata rakastavassa mielessä — isänmaata rakastaviin tekoihin. Viimeksi näimme hänet "Talonpoikaismarssin" hartaudessa seisomassa kesäkuuman päivän Valtioneuvoston torilla rakkaudesta rakastamaansa maahan! Hän oli syttyvä luonne ja isänmaa oli hänen kaikkensa, ei painanut 60-vuotisen ikä, ei kestetyt tuskat, ei entisvuosien työt kyllästyttäneet, vaan kun lapualaisliike syttyi, löysi se op. Salossa vakaan kannattajansa. Jos häntä muisti ja ansioistaan kiitti, oli se liikaa ja kiittäjä sai moitetta vastaan.

Muistan tuon vaatimattoman illan, jonka me Kaukolan Lotat Talonpoikaismarssilta palanneiden terveisiksi valmistimme. Sekin oli hänestä liikaa! Ja silloisilla tervetulijais-sanoillani muistan nytkin op. Salon pitkää, raskasta elämäntyötä isänmaalle:

— "Ei miehuullisuus ole yksinomaan löydettävissä tanterilta, missä sankarveri vuotaa isänmaan uumeniin, missä hanki punertuu tai kevään nuokkuva kukka nostaa päätään hurmeen kostuttamilta pientareilta. Sankarius ei ainoastaan kuulu aseen kalskahteluun, ja sinne, missä kalpaa lyödään ja missä kalma kulkee. — — Miehuullisuus, uljuus, sankarius on joskus muutakin kuin kuolemaa, se on e l ä m ä ä. Sillä elää isänmaalle on yhtä suurta kuin sille kuolla! — Elää siksi, että isänmaa juuri sitä elämää vaatii, tehdä työtä siksi, että isänmaa juuri niitä tekoja kaipaa. Se on suurta ja se on mainehikasta".

Näin on ollut op. Salon elämä. Hän on elänyt isänmaalle! Hän on tinkimättä, uhrauksin ja väsymättä tehnyt työtä isänmaan hyväksi. Ja karjalaisen, rajaseudun aktivistin onkin oltava alituisessa työssä, alituisesti jännitettynä ja alituisesti valmiina ottaakseen vaarin jokaisesta hetkestä, jokaisesta sanasta ja jokaisesta työstä, ajaakseen isänmaan asiaa. Vain on mahdollista, että taakse jää niin työntäyteinen ja niin rikas työpäivä kuin op. Salon. — Hänen kaltaisensa kätkee isänmaa multa niin rakkaan lämpimästi rauhaisaan syliinsä. Ja hänen kaltaisensa kummulle pysähtyy jälkeen jäänyt kulkija yksinäisinä hetkinään hiljaiseen hartauteen — — —

Alli Alava.

Aktivistin toimitus.

Lähetän tämän mukana Teille erään seinäjokelaisen veturimiehen vaimon lauluvihkosta ottamani runon.

Vihossa oli merkintä "Saatu mieheltäni — Santeri Mäkelän sepittämä".

Ei näiden seinäjokisten rautatieläistenkään mieliala vaikuta kovinkaan isänmaalliselta. **N. N.**

*

Niin tummaa, niin tummaa on maan alla työ,
josta minä leipäni haen.
Kun kapitaalit minun orjakseen ostanut on,
käsivarten ja verenikin.

Niin synkkää, niin synkkää on maan alla työ,
kun kello löi kaksitoista.
Kun toverit torkkuen istuskelee,
hikikarpalot kulmilla on.

Oi luoja, oi luoja, sua kiroa en,
enkä kiroa kohtaloani.
Vaan mä kiroan valtoja tyrannien,
ikivuosien peittämiä.

Oi vapaus, vapaus, vapaus tää,
se sun nimes sama on jumalainen
jos verelläni sinut minä ostaa voisin
ilomielin sen uhraisin.

Ja minä ikävöitsen vapautta ihmiskunnan,
proletaarien sorrettujen.
Minä halaan taistohon tuimimpahan
veriruusuja valloittamaan.

*

Samalla kun toimitus yhtyy lähettäjän käsitykseen, että tämä runo ei vaikuta kovinkaan isänmaalliselta, tahdomme kiinnittää asianomaisten viranomaisten tarkkaa ja tiukkaa huomiota siihen, että kommunistit ja heidän apurinsa tyysten kitketään ja hävitetään rautateiltä.

T o i m i t u s.

Ensimäinen!

Presidenttiehdokkaita asetellaan piakkoin. Numero 1 on jo selvä, demoonien keisari Väinö Tanner. Olipas tovereilla kerrankin kiire. Katsoivat kai maamme nykyisen "elannon" vaativan, että yleistä valkaisukautta seuraisi yleinen punastuminen.

Porvaripuolueet, pitäkää tekin kiirettä, että ehditte mukaan ennenkuin ehdokastuolit täyttyvät, sillä kuuleman mukaan herrojen Jalanderin ja Lavoniuksen kanssa on myös jo kauppa käynnissä.

Me aktivistit emme uskalla asettaa omaa ehdokastamme. Saisimme vielä painokanteen.

JOHANNES RAUTAKOURA:

Tsaari Kyrilin sotaretki Karjalaan

Historiallinen kertomus Karjalan vapautumisesta VUONNA 1943.

213 sivua. Loistoisa kansilehti.

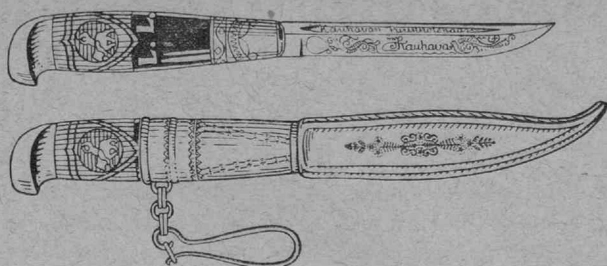
"Tätä kylvetystä on virkistävä seurata."
Aamulehdessä O. A. K.

"Jokaisen isänmaallisen kansalaisen kirja."
Aktivistissa K. E.

"Teos on sanan parhaaskoossa mielessä terveellinen ja kohottava päivän kirja."
Kotimaassa E. S.

"Ja kaikki kerrotaan ja kuvataan purevalla satiirilla ja pulppuavalla huumorilla."
Karjalaisessa A. S. K.

Kaikissa kirjakaupoissa ja Rautateillä.
28 mk.

TÄLLAINEN ON OIKEA

L. L.=puukko

sillä sen on Lapuanliikkeen johto kokouksessaan elok. 6 p:nä hyväksynyt liikkeen kannattajien puukoksi. Huomattava osa puukon hinnasta tulee Lapuanliikkeen hyväksi.

HINTA 50:— KPL.

Myyjiä ympäri valtakunnan. — Tehtaaltamme suoraan tilattaessa leikkaamme kahvaan L.L.-merkin vastakkaiselle puolelle kullattuna tilaajan nimikirjaimet tai koko nimen (myös omakät. nimikirj. mallin muk.) y.m. 5—10:— lisämaksusta.
Tilatkaa ajoissa nimelliset joululahja-puukot!

VALTUUTETTU YKSINVALMISTAJA:

Kauhavan Puukkotehdas
KAUHAVA
Vanhin puukkotehdas paikkakunnalla, perust. 1898.

SÄHKÖLAMPPUJA,
MOOTTOREITA,
TARVIKKEITA,
SÄHKÖJOHTO-
ASETUSTARPEITA,
RADIOITA.

A.B. VOLTAM O.Y.

Sähköjohtoasetusliike
Puh. 401. VAASA.

S. VUORIO

MAALAUS-, TAPETTI- ja MATTOLIIKE

Helsinki Unioninkatu 30.

*

Alallaan monipuolisin liike maassamme.

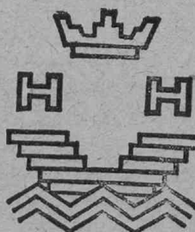
Valikoima suurin. **Hinnat huokeat.**

SUOMEN SUURIN

SUKSISAUVAN VALMISTAJA, myy vähittäin ja tukuttain parhaiksi tunnettuja aikuisten- ja lasten bamburuoko- ja haapasauvoja. Hinnat alle kaiken kilpailun. Hyvä valikoima suksia, kelkkoja y.m. talviurheiluvälineitä.

A. Sylvänteen Polkupyörä- ja Urheiluliike
Vammala - Puh. 60

HOTELLI HELSINKI

Hallitusk. 12 Puh.keskus 30 701
UUSIN JA AJANMUKAISIN HOTELLILIIKE

Matkustajahuoneita kaikkine mukavuuksineen Smk. 40:— alkaen vuorokaudelta. Liikemiehille erikoisia näytehuoneita vierashuoneineen. Tyylikäs, avara juhlahuoneisto. Viihtyisät yksityishuoneet.

C. E. WENELIUS

ASIANAJOTOIMISTO
Pietarsaari - Puh. 525

Seinäjoen Seurahuone

Ajanmukainen hotelli paikkakunnalla.

Kokkola 1930. Sanomalehti O.Y. Kokkolan Kirjapaino.